

commissum cui (9) committeret, taliter eos fuisse A dicitur affatus : « Jesum summum pastorem hunc habebitis protectorem. » Peregrinationis ergo quia deserebat exsilium, et ad proprium lætus pergebat domicilium; ideo gaudens hos frequentabat versiculos : *Domine, dilexi decorem domus tuæ et locum habitationis gloriæ tuæ, etc. Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum, concupiscit et deficit anima mea in atria Domini, etc. Elegi abjectus esse in domo Dei mei magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.* Ita Deo protegente, omnibus sui corporis membris integris atque illibatis, præclaro scilicet visu puroque auditu, sana memoria, sicut fuerat integer a corruptione carnis, nesciens labem nivei pudoris, pervenit ad exitum, immortale adepturus compendium. A fratribus an aliquid doleret B interrogatus, respondit nihil se habere molestiæ, sed omnia quieta et tranquilla perspicere, et videre bona Domini in terra viventium. Tunc ante ipsum in terram prostrati, eum taliter cœperunt deprecari. Nos tibi commissos, pater beatissime, paterno mœre absolve, sanctissimis tuis orationibus tuere. Fides enim tua et opera te Christo sociant : et ideo quidquid ab eo postulabis, præsens facilius impe-

(9) Et tamen jam ante triennium Odilo abbas designatus fuerat ex dictis in Elogio. De protectore itaque ac patrono intelligendus hic locus. Sic

trabis. Quos ut absolvit, et sanctissimis orationibus confirmavit, a communi locutione cessavit. Jam humana despiciebat et sursum oculos ad cœlum erigebat, eosdemque versiculos usque ad expirationem animæ repetebat, ut aure apposita vix audiri posset quod dicebat. Signum vero sanctæ crucis sæpius dextra sancta sibi depingebat.

Nec patitur Christus charum per sæcla clientem
Vel torquere diu, partove absistere regno :
Martyrium cui vita fuit, quin mole laborum
Defessum invitat superas moderator in arces.
Spiritus arctatis ardens emergere vinclis
Emicat, et liquidas liber transfertur in auras,
Hymnizante polo lætumque alalagma canente.
Sæpserunt comites miro splendore superni,
Victoremque ferunt trans ignea sidera lætum,
Et sistunt solio summi per sæcula Regis.

Dormivit vero cum patribus suis v Iduum Maiarum ; sepultusque est in basilica B. Petri, ubi ejus sanctissimis meritis multa præstantur beneficia, regnante in perpetuum Domino nostro Jesu Christo, cui est cum Patre et Spiritu sancto honor, virtus et gloria per immortalia sæculorum sæcula. Amen.

Archambaldus dicitur ab Odilone *Silviniacensis loci provisor.*

ELECTIO S. ODILONIS

Vivente sancto Maiolo abbate Cluniacensi.

(Anno 988.)

Ordine divinæ dispensationis cum primum sacris C legibus a patriarchis et prophetis, tum etiam humanis consulibus et regibus motus populorum compri-meretur, post tempore incarnati Verbi ignea rhomphæa in ostio paradisi fonte lateris Christi extincta, ut regnum Dei violentius raperetur, cœpit status Ecclesiarum ab apostolicis viris piis moribus informari, et demum a sacris viris et abbatibus in subditorum mentibus regularis ordo disponi, ut per eum currentibus facilis cœlestis patriæ videretur ascensus. Sicque fit, ut quanto quis per exempla pietatis paterno cultu se ad excelsa erigens processerit, et subditis ad cœlestia sequendi ducatum præbuerit, tanto a remuneratore Domino multiplex mercedis et filiationis fenus percipiet. Et quoniam ad prælatos respicit quidquid a subditis delinquitur, exemplum pravæ D vitæ et negligentiam subditorum, sententia divini examinis, ignis gehennæ inexhaustus vindicat. Quapropter ego Maiolus S. Petri Cluniacensis cœnobii abbas indignus præsentibus atque futuris generatim notum esse volo, quia hæc et hujuscemodi mente pertractans ætate defatigatus, officiis quoque corporis imminutus, dum minus me pastorali cura ido-

neum persentisco, beati Benedicti capitulatum de constituendo abbate sollicitudine præmonitus, cum omnibus fratribus meis, filiis, et conservis, beati quidem Petri pridem clericum fratrem et filium monachis Odilonem religiosum eligimus, et abbatem esse decernimus, ne insolentia nostræ infirmitatis ordo deterescat, et repulsam in aliquo patiaturo Deo propitio semper ad meliora provehendus.

Et ne technam alicujus excusationis prætendat (nam sicut quis indigne ad regimen incautus aspirat, ita si quis dignus refugit, merito constringendus habetur consilium episcoporum et abbatum adhibuimus. Et sicut Cluniacense monasterium, Deo auctore, a Guillelmo duce fundatum, nomine principis apostolorum sacratum, privilegiis Romanæ sedis insignitum, regalibus præceptis confirmatum, a reverendis quoque abbatibus domno Bernone atque Odone, necnon Haymardo ordinatum constat; ita cum omnibus abbatibus, locis et cellis ubi ubi eorum vel nostro tempore acquisitis, prædicto fratri ordinandum tradimus, atque tam ad ordinem servandum secundum beatum Benedictum et instituta patrum nostrorum quam ad res disponendas sub omni inte-

gritate, propitia divinitate, vinculis obedientiæ astringimus, et abbatem unanimiter omnes proclamamus.

Hujus vero electionis et ordinationis ejus seriem per consultum, ut diximus, primatum comitis etiam, et advocati nostri Henrici ducis, necnon et Otonis litteris sanciri præcipimus, atque regulariter celebratam ordinationem in Christi nomine confirmavimus, et a patribus ac fratribus nostris, scriptis confirmare precati sumus. Acta Cluniacense cœnobio feliciter. Amen.

Ego Maiolus abbas huic electioni assensum præbui et signavi.

Rodolphus rex.

Bourchardus archiepiscopus.

Hugo episcopus Genevensis.

Aguricus episcopus Lausanensis.

Hugo episcopus.

Teuto abbas.

Richfredus abbas.

Ermenfredus episcopus.

Burchardus comes.

Lambertus comes.

Adalbertus comes.

Hoc insuper subsignavere monachi centum septuaginta septem; huic etiam electioni subscripserunt.

Leotaldus archiepiscopus.

Walterius episcopus.

Hugo abbas.

Wago abbas.

Theobaldus abbas.

Warembertus abbas.

Willelmus abbas.

Maiolus præpositus.

B Walterius præpositus.

Gundolphus.

David.

Aguricus.

Sendelenus.

S. MAIOLI CHARTULARIUM

(Ex Bibliotheca Cluniac.)

I.

Charta Lotharii regis de S. Amando Cluniacensi C monasterio concesso, tempore Maioli abbatis.

(Anno 960.)

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis **LOTHARIUS** gratia Dei rex.

Præcessorum nostrorum consuetudines regum obtinemus, si familiariter congruis in petitionibus fideles nostros exaudimus. Quapropter universæ sanctæ Dei Ecclesiæ, nostrorumque omnium fidelium tam præsentium quam et futurorum animis notum esse volumus, quoniam domina mea mater gloriosissima Gerberga regina per consensum suorum nostrorumque fidelium, accessit nostræ præsentis serenitatem maternis, cum jussionibus rogans, ut monasterium quod est situm in comitatu Trahesino in honore S. Amandi, dicatumque, eo quod absque rectoribus etiam veluti inhabitabilibus locis, monasterio Cluniacensi suisque rectoribus subderemus, cum suis omnibus ad se pertinentibus tam in villis quam in prædiis omnibus, cum mancipiis utriusque sexus, pratis, vineis, silvis, aquis, aquarumque decursibus, et regressibus, et exitibus. Cui assensum præbentes, quod æquum fuerat, petitiones..... in harum jussione ut in aliis suscepimus, præfatumque monasterium S. Amandi cum omni integritate, ut jam dictum est, jam dicto Cluniacensi monasterio subdendo concessimus eo statu, ut in quantum Deus illis suppeditaverit auxilium, eum construant, locumque habitabilem, prout potuerint reddant, quatenus cunctipotens Deus ibi jugiter laudetur cum sanctis domi-

naque mea gloriosissima nobiscum mater, quæ hoc statuit, æternæ felicitatis præmio, Christo largiente, donetur. Et quo firmitus credatur, stabilisque possideatur, manu propria subterfirmavimus, et annulo nostræ auctoritatis insigniri jussimus.

Signum domni et gloriosissimi Lotharii regis.

Gebo humilis quæstor ad vicem Artoldi archiepiscopi summique cancellarii cognovit.

Datum ix Kal. Decembr. regnante gloriosissimo Lothario rege anno v, ind. iij. Actum Divioni in palatio ter. Amen.

II.

Charta Theobaldi Cabilonensis comitis, qua donationem monasterii S. Marcelli Cabilonensis Maiolo Cluniacensi abbati factam confirmavit

Ego in Dei nomine **THEOBALDUS** comes Cabilonensis omnibus filiis sanctæ Ecclesiæ in Domino salutem.

Audivi a prædecessoribus meis, et vicinis antiquis viris, quod nobilissimus comes Gaufridus, qui post mortem præstantissimi et Christianissimi comitis avi nostri Lamberti accepit ejus conjugem aviam meam Adheidem comitissam, accessit ad beatæ recordationis abbatem Mayolum, et commendavit illi monasterium in suburbio Cabillonensis civitatis a Guntranno nobilissimo et religioso rege magnifice constructum, ubi requiescit corpus beati Marcelli martyris, eo tenore ut religionem monastici ordinis, quæ pene abolita fuerat, reformaret; jura et possessiones ad ipsum locum pertinentes excoleret: et ut ipse, et successores ejus Cluniacenses abbates per-